

FRANJEAMANIET

Amanita strobiliformis

(foto foto Hans Adema / Buiten-beeld)

S32

Beschermingsstatus

Rode lijstcategorieën

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijnsoort

Vogelrichtlijnsoort

Belangrijke leefgebieden

Korte soortbeschrijving

Soortkenmerken

De hoed van deze paddenstoel heeft een diameter van 8 tot 20 cm, is wit en bezit een rafelige rand en wrattige en vlokkige velumresten (resten van het gesloten vlies rondom de hoed). De plaatjes en de sporen zijn wit. De steel is 7 tot 20 cm lang, wit en heeft een raapvormige voet.

Biotoopvereisten

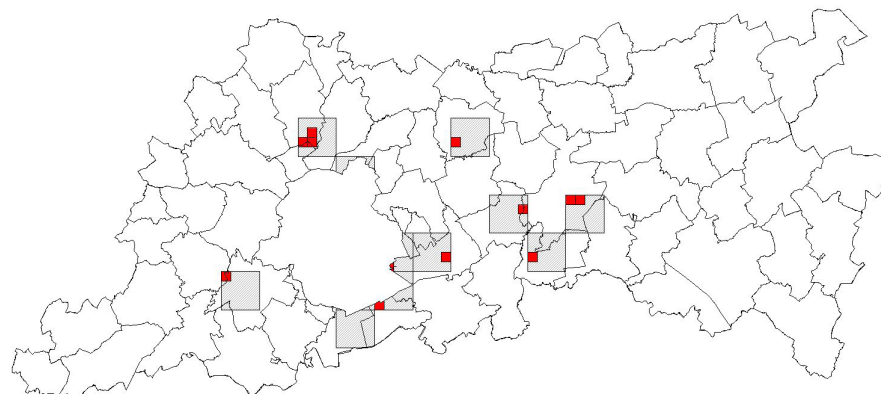
De Franjeamaniet groeit onder Beuk of Linde, langs (droge en voedselarme) lanen op kalkhoudende leem.

Voorkomen in de provincie Vlaams-Brabant

Regionale verspreiding

De Franjeamaniet komt voornamelijk voor in de beboste gordel rond Brussel (Tervuren, Meise en Hoeilaart) en rond Leuven (Heverlee, Oud-Heverlee en Kessel-Lo)

Inventarisatieonderzoeken

- Het projectvoorstel 'Aanzet tot atlasproject voor de macrofungi in Vlaams-Brabant en uitwerking van atlasproject in een deel van de provincie' werd in 2001 goedgekeurd door BRAKONA. Het project brengt de paddenstoelen van Vlaams-Brabant in kaart met behulp van vrijwilligers ondersteund door een professionele medewerker van Natuurpunt Studie. In het kader van dit project werd een paddenstoelendatabank ontworpen. Verder is het ook bedoeling van dit project om een aanzet te geven tot een verspreidingsatlas van de macrofungi in heel Vlaams-Brabant.
- De Zelfstandige Werkgroep voor Amateur Mycologen (ZWAM) voert inventarisaties uit in de regio Leuven.
- De Koninklijke Antwerpse Mycologische Kring (KAMK) voert jaarlijks enkele inventarisaties uit in Vlaams-Brabant.
- Regionale paddenstoelwerkgroepen van Natuurpunt voeren inventarisaties uit in de provincie: Zwammenwerkgroep Zuidwest-Brabant (regio Halle), Paddenstoelenwerkgroep Zemst (regio Zemst), Paddenstoelenwerkgroep Zwamvlok (regio Liedekerke), Team Landen (regio Landen), Paddenstoelenwerkgroep Velpe-mene.

Knel- en aandachtspunten

- Verzuring van de bodem leidt tot degradatie van de groeiplaats. Strooiselophoging en vermessing leiden eveneens tot slechtere groeiomstandigheden.
- Door het kappen van bos- en dreefbomen van Beuk of Linde onttrekt men de soort (potentiële) groeiplaatsen.
- Verruiging van groeiplekken wordt dikwijls ingeleid door ontwatering, eutrofiëring of kaalkap.

Overzicht maatregelen

- H7.12. Mantel- en zoombeheer
- H11.1. Aanplant van hagen en houtkanten
- H12.3. Aanplant van bomen en bomenrijen
- H12.15. Behoud en beheer van dreven

-
- S32.1. Behoud van dood hout
 - S32.2. Verwijderen van dikke strooisellaag

Landschaps- en habitatgerichte maatregelen

H7.12. Mantel- en zoombeheer

De ontwikkeling van nieuwe externe mantel-zoomvegetaties langsheen bestaand bos gebeurt bij voorkeur naar buiten toe (externe bosrand). Bij de aanleg van een mantel- en zoomvegetatie op cultuurgronden kan het noodzakelijk zijn eerst de graszode te plagen.

H11.1. Aanplant van hagen en houtkanten

Aanplanting van houtkanten aansluitend op bosranden.

H12.3. Aanplant van bomen en bomenrijen

Aanplant van groepen en rijen van Beuk of Linde langs wegen en paden voornamelijk langs en naar bossen. Daarbij wordt aansluitend op de bomenrij of -groep het behoud en beheer van een struikenrand nagestreefd door het instellen van een hakhoutbeheer over een strook van een 10-tal meter breed. De omlooptijd van het beheer is afhankelijk van de standplaatseigenschappen en ligt tussen de 5 en 10 jaar.

Beheer van (beuken)dreven zijn essentieel voor het behoud van de Franjeamaniet (Bron: Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud)

H12.15. Behoud en beheer van dreven

Behoud van oude dreefbomen, boomgroepen en individuele exemplaren van Beuk of Linde.

Soortgerichte maatregelen**S32.1. Behoud van dood hout**

Dode stammen en dik hout laten staan of liggen.

S32.2. Verwijderen van dikke strooisellaag

(Lokaal) wegschrapen van dichte, dikke en moeilijk verteerbare strooisellagen in dreefbermen en rond kleine bomengroepen.

Financierings- en ondersteuningmogelijkheden**Algemeen**

- Ondersteuning gemeentelijk natuurbeleid
- Subsidie voor de aankoop van natuurgebieden
- Landschapsteam

Soortgericht

- Bijzonder natuurbeschermingsproject

Habitatgericht

- Beheerovereenkomst verminderde bemesting voor een betere waterkwaliteit
- Beheerovereenkomst perceelsrandenbeheer
- Beheerovereenkomst soortenrijke graslanden en akkers

Lopende initiatieven

- Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant (www.natuurpunt.be/nl/biodiversiteit/paddenstoelen/projecten-rond-paddenstoelen_429.aspx).
- Paddenstoelenwerkgroep van JNM: organiseert jaarlijks een weekend en enkele wandelingen in oktober. De brochure met 60 gemakkelijk herkenbare soorten wordt bij de afdelingen gepromoot.
- ZWAMdag: dag waarop zoveel mogelijk afdelingen in heel Vlaanderen een activiteit organiseren rond paddenstoelen (wandeling, quiz, infoavond, ...).
- KAMK: organiseert wandelingen, voordrachten en een cursus microscopie. Voor wie zich wil specialiseren in een bepaalde moeilijkere groep van paddenstoelen zijn er verschillende werkgroepen: Cortinarij, Russula, Myxomyceten.
- FUNBEL: In 1991 werd door de Antwerpse Mycologische Kring FUNBEL

(afkorting van Fungi van België) opgestart. Het is een gegevensbestand waarin waarnemingen van zwammen en slijmzwammen uit België worden bewaard.

Opvolgings- en evaluatiemogelijkheden

Opvolgen van groeiplaatsen

Jaarlijks vanaf eind augustus tot eind oktober bij gunstig paddenstoelenweer (na veel neerslag) de potentiële groeiplaatsen bezoeken en tellen van vruchtlichamen.

Referenties & verdere informatie

Publicaties

- Arnolds E., Kuyper T.W. & Noordeloos M.E., red. (1995). Overzicht van de paddenstoelen in Nederland. Nederlandse mycologische vereniging. 871 p.
- BRAKONA (2003). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. 2001-2003. BRAKONA Jaarboek. 50-55.
- KEIZER, P.J. (2003). Paddestoelvriendelijk natuurbeheer. KNNV, Utrecht. 88p. ill.
- Steeman, R. & Polfliet, T. (2003). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. Verslag werkjaar 2002. Rapport Natuurpunt Studie 2003/4. 98 p.
- Steeman, R. & Polfliet, T. (2004). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. Verslag werkjaar 2003. Rapport Natuurpunt Studie 2004/3. 117 p.
- Steeman, R. (2006). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. Verslag werkjaar 2005. Rapport Natuurpunt Studie 2006/2. 129 p.
- Steeman R., Monnens J., Langendries R., Walley R., Buelens G. & De Pauw S. (2006). Paddenstoelen in de regio Leuven, verspreiding en ecologie (1981-2004).
- Een uitgave van Natuurpunt Studie. Mechelen. 432 p.
- Steeman, R. (2007). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. Verslag werkjaar 2006. Rapport Natuurpunt Studie 2007/5. 159 p.
- Steeman, R. (2008). Paddenstoelenproject in Vlaams-Brabant. Verslag werkjaar 2007. Rapport Natuurpunt Studie 2008/6. 178 p.
- Walley R. & Verbeken, A. (1999). Een gedocumenteerde Rode Lijst van enkele groepen paddenstoelen (macrofungi) van Vlaanderen. Mededelingen van het Instituut voor Natuurbehoud 7:i-x + 1-84.

Websites

- www.inbo.be/content/page.asp?pid=FLO_PAD_start
- www.jnm.be/?pag=358&a=49
- www.kamk.be
- www.natuurpunt.be/nl/biodiversiteit/paddenstoelen_292.aspx
- www.soortenbank.nl
- www.waarnemingen.be

Folders

- Natuurpunt Studie. Paddestoelen zoeken in Vlaanderen, een aanmoediging voor beginners. www.natuurpunt.be/nl/biodiversiteit/paddenstoelen/paddestoelen-zoeken-in-vlaanderen-eeen-aanmoediging_431.aspx.
- 60 gemakkelijk herkenbare soorten. www.natuurpunt.be/uploads/biodiversiteit/paddenstoelen/documenten/pag_292_60soorten.pdf.
- Paddenstoelen.flits (digitale nieuwsbrief Natuurpunt). www.natuurpunt.be/mijnnatuurpunt/default.aspx.

Advies

- Koninklijke Vlaamse Mycologen Vereniging (KVMV)
- Plantenwerkgroep JNM
- Paddenstoelenwerkgroep Natuurpunt
- Paddenstoelenwerkgroep Zemst (Kapelle-op-den-Bos, Nieuwenrode, Ramsdonk, Epegem, Zemst, Hofstade, Elewijt, Weerde)
- Paddenstoelenwerkgroep Velpe-Mene (Glabbeek, Bost, Goetsenhoven, Hakendover, Kuntich, Oorbeek, Oplinter, Sint-Margriete-Houtem, Tienen, Vissenaken, Hoegaarden, Meldert, Outgaarden, Bierbeek, Korbeek-Lo, Lovenjoel, Opvelp, Boutersem, Kerkom, Neervelp, Roosbeek, Verrijck, Willebringen, Bunsbeek, Glabbeek-Zuurbemde, Kapellen, Attenrode)
- Paddenstoelenwerkgroep Landen-Zoutleeuw (Landen, Zoutleeuw)
- Paddenstoelenwerkgroep ZW-Brabant (Beersel, Halle, Linkebeek)
- Paddenstoelenwerkgroep Zwamvlok (Liedekerke, Aalst)

S32

S32

